

# ELENE DASSEGEMSTRAAT

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ARCHEOLOGIENOTA – 2017K361

## 1 GEMOTIVEERD ADVIES

### 1.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Deze archeologienota is het resultaat van een **volledig archeologisch vooronderzoek**. Het archeologisch vooronderzoek nam de vorm aan van een bureauonderzoek. Hierbij was het mogelijk om al het noodzakelijke vooronderzoek uit te voeren.

### 1.2 DE AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Er zijn geen archeologische gekend op het projectgebied. Het bureauonderzoek toonde aan dat de wijde omgeving rond het projectgebied minstens sinds de **Romeinse periode** menselijke aanwezigheid kent. Deze aanwezigheid leeft door in middeleeuwen. De vastgestelde sites bevinden zich echter **voornamelijk in een andere landschappelijke context**, namelijk op vruchtbare droge zandleembodems en niet op natte leembodems zoals het geval is voor het projectgebied. Wegens de onvoldoende natuurlijke drainering lenen dergelijke gronden zich niet tot gewone landbouwteelten. Enkel het kasteel van Leeuwerghem (ten zuidoosten van het projectgebied) zocht deze nattere locatie in het landschap op, maar dan wellicht enkel met het doel water in de omgrachting te krijgen.

Het projectgebied bevindt zich buiten de historische kern van Elene. Op de historische kaarten is te zien hoe de gronden van het projectgebied steeds **onbebouwd** gebleven zijn en in gebruik waren als **bos-, akker- en/of weiland**. Dergelijk grondgebruik bevestigt de onaantrekkelijkheid voor bewoning.

Het projectgebied ondergaat de grootste verandering met de aanleg van een **spoorlijn** onmiddellijk aansluitend ten westen van het projectgebied, in de late 19de eeuw. In dat kader werd een deel van het projectgebied (zone 3) **sterk opgehoogd** met een **talud** om de spoorweg in te bedden. Een deel van het projectgebied bevindt zich ook op reeds bestaande verharding (fietspad, weg, ..).

### 1.3 DE IMPACTBEPALING

De Provincie Oost-Vlaanderen wenst een **fietssnelweg** aan te leggen langs de spoorlijn Gent-Geraardsbergen. Deze archeologienota heeft betrekking op het stuk dat de Oudenaardse Steenweg en de Ijzerenweg (Zottegem - Elene) met elkaar verbindt, alsook het stuk tussen de Dassegemstraat en het Snijdreefken. Bovendien wordt een **gracht** aangelegd die de Molenbeek in het zuiden verbindt met de Steenbeek in het oosten. De gracht komt ten zuiden van de Dassegemstraat te liggen (tussen nr. 8 en 4) en volgt dan het nieuwe fietspad langs de spoorweg tot ze de Molenbeek bereikt.

De geplande werken voor het aanleggen van het fietspad omvatten een variabele afgraving van het bestaande maaiveld over een breedte van 3,2 m (tot lokaal 4,4 m) en over lengtes van 25 m, 330 m en 125 m. Voor het deel van het fietspad ten noorden van de Dassegemstraat zijn de afgravingen minimaal 4 cm en maximaal 36 cm onder het bestaande maaiveld. Voor het deel ten zuiden van de Dassegemstraat wordt maaiveld nu eens afgegraven, dan weer wordt opgehoogd (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Lokaal zijn er diepere uitgravingen voor de aanleg van een draadafsluiting (30-60 cm), hoewel dit steeds ingrepen in verhouding tot het ontworpen maaiveld betreffen. Een deel van de fietssnelweg wordt in bos-, gras- en akkerland aangelegd (ten noorden van de Dassemstraat), en een deel in een **bestaande spoorwegberm** (ten zuiden van de Dassemegstraat). De effectieve **bodemverstoring** door de fietssnelweg is dan ook **versnipperd** en **beperkt qua impact in de bodem**.

### 1.4 DE WAARDERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Er zijn een aantal gegevens die het mogelijk maken om de verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed in te schatten. Ons baserend op landschappelijke gegevens, cartografisch materiaal en historische bronnen kunnen we in deze fase een verwachtingspatroon formuleren voor het projectgebied.

- Het projectgebied bevindt zich **buiten (ten westen van) de historische kern van Elene**. Het projectgebied ligt in een zone die minstens sinds de 18<sup>de</sup> eeuw gekenmerkt wordt door bos, akkers en weiland.

- Het betreft vooral lagergelegen, **eerder natte, deels alluviale terreinen** (zie hoogtemodel en bodemkaart). Dit maakt ze minder aantrekkelijk voor vroegere menselijke occupatie. De **archeologische locaties** die aangeduid staan op het CAI liggen voornamelijk in een **andere landschappelijke context**.
- Het projectgebied en de omgeving is **reeds deels ingericht**, met name door de aanleg van de spoorweg, waarbij de plaatselijke topografie duidelijk is aangepast (ophoging voor de spoorwegberm).
- Gelet op de **lage archeologische verwachting**, de **beperkte bodemingreep** van de geplande werken, de **verspreiding** ervan, de **lijnvormige aard van het merendeel van de werken** en de **reeds bestaande verstoringen** biedt een verder onderzoek **weinig mogelijkheid tot een vergroting van het kennispotentieel**. De nieuwe wegenis zal deels in de spoorwegberm liggen, wat dus betekent dat er weinig nieuwe verstoringen zijn. Enkele diepere verstoringen (draadafsluitingen) hebben vooral een lokale impact en betreffen slechts een kleine oppervlakte. De werken bieden **weinig of geen mogelijkheid** om een **ruimtelijk inzicht** te verwerven in archeologische sporen, mochten die al aanwezig zijn. Een dergelijk projectgebied verder archeologisch onderzoeken is kosten-baten beschouwd, zeker in een dergelijke landschappelijke context, weinig zinvol.

## 1.5 DE BEPALING VAN DE MAATREGELEN

Gezien het lijnvormig tracé van de werken, het feit dat deze grotendeels zullen plaatsvinden binnen reeds ingericht terrein (spoorwegberm) en gelet op de landschappelijke positie, is binnen het gabarit van de werken het **potentieel op kennisvermeerdering** dan ook **zeer gering** en een **verder(e) archeologisch vooronderzoek/opvolging van de werken** is dus, kosten-baten beschouwd, **niet verantwoordbaar**. Dit advies stelt noch de initiatiefnemer, noch zijn (onder)aannemers vrij van de in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde meldingsplicht.

## 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Niet van toepassing.